

M A G Y A R K U R I R

Bétsből, Pénteken, Augusztus' 21-dikén 1818.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége a' Cs. K. Titkos Kamarafizető Hivatalt megszüntetni, 's ezen Kassának eddig való fizetési foglalatosságait az Udvari Fizető Hivatalra bizni, a' megszüntetett Fizető Hivatalnak egyéb munkálkodásait pedig a' Kintsmesteri Hivatallal öszszetsatolni, jónak találta.

Az Austriai Nemzeti privilegiált Bankótól ilyen Hirdetés jött-ki: —

„Az a' több felől nyilatkoztatott kívánság, hogy a' Bankónotáknak járását a' tartományokban előmozdítani, 's a' pénznek a' fő város 's a' tartományok között való közös forgását gyarapítani kellene, arra indították a' Bankóigazgatást, hogy néhány tartományokban a' Bankónoták' felváltására való intézeteket állítson-fel. —

„A' felváltás most eleinten, Budán, Prágában, és Brünben veszi kezdetét, 's a' Státus' fő Gazdálkodási Hivatalának engedelmével egy idejig az ezen városokban találtató Beváltóczédula-kassák által fog, a' Bankó' nevében 's a' Bankóigazgatás' kormányozása alatt, folytatni. —

„Ezen Cassáknál tehát, a' folyó esztendő Septemberének első napjától fogva —

1). Minden féle nagyságú Bankónotákat, Conventziós ezüst pénz - mérsékletű ezüst pénzel —

2). Mindenféle Conventziós mérsékletű ezüst pénzt, Bankónotákkal —

3). Nagyszerű Bankónotákat kisebb-szerűekkel, vagy megfordítva, el fognak váltani.

„A' tartományokbéli elváltó kassák azon lesznek ugyan, hogy a' váltásbéli közösülés' szükségeinek minden lehető módon eleget tegyenek: a' Bankóigazgatás azonban tsakugyan nem kötelezheti-el magát minden feltételnélkül arra, hogy minden nemű kívánságnak eleget teszen, hanem tsak affelől teszen ígértet, hogy ahozképpest, mint a' kassa' állapota engedni fogja, a' kívántató summák Bankónotában vagy Conventziós pénzben, kifizettetnek a' tartományokban is.

(A' többi következik).

Frantzia Ország.

Az itt fekvő Austriai seregek (így irnak Alsatziaból) Augustus' 28-dikán fogják elkezdni a' Marienthali térségen a' magok mustratartássokat. Ennek elkezdődése előtt már véghez menyen Sargemünd és Oberbronn vidékeiken a' Bavarus és Württembergi seregek' mustrája: tehát nem igaz, a' mit elhíreltek vala, hogy a' Szövetséges armádának egész bal szárnya egygyütt fogná a' maga mustráját tartani. A' Felső Alsatzában fekvő Austriai armáda Kolmárból négy tsapatokban útozik-el az Alsó Alsatziai, t. i. Brumathi, Hagenai, és Bischweileri Kantonokba, a' hol magát a' F. M. Lajtnánt Marschall úr gyalog osztályával öszszetsatolván, kvártélyokra száll a' mustra' napjának elkövetkezéséig. Azután ismét vissza térnek a' seregek régi fekvéseik' helyére, 's ott fogják.

elvárni, a' mit a' Monarkhák reájok nézve meghatároznak.

A' mit ezen Országból, valamint az ugy mondatott Ultrák' özszeesküvésére így szintén a' Szövetséges Hatalmasságokhoz intéztetett, Memoár Secrète nézve is olvasunk, mind tsak a' közönséges írók' véleményei. *Chateaubriand*, ki a' főbb Ultrák' közzé számláltatik, és sokféle irkálásai által szokott a' közönség' gondolkodása' megvilágosításán iparkodkodni, Aug. 6-dikán ismét egy kis irást botsátott a' közönség' elejébe, ily czím alatt: *Remarques sur les affaires du moment* (a' jelen lévő szempillantásban folyó dolgokról). Irják, hogy nagyon magára vonta az Olvasók' figyelmét. A' lehetlenséget veszi-fel, mint principiumot, annak megmutatására, hogy semmi özszeesküvés nem volt munkábevételre. Azt mondja, hogy a' képviselők' fundálódó országlás alatt lehetlenség az özszeesküvés; az özszeszövetkezett Hatalmasságokhoz intéztetett titkos Memoárt pedig, jó itélettel készült 's betsületes irásnak, és olyannak nevezi, melly a' legnemesebb érzékenységeket foglalja magában (*judicieux, honorable, et renfermant l'expressions de plus nobles sentimens*).

Az a is nevű más író is adott-ki egy ilyen, mostani szempillantati irást, ily czím alatt: *Reflexions sur la Note secret*. A' mérséklettséget köti sziveikre az Ultráknak (kik ezen Memoárban a' szövetséges seregeknek Frantziaországban való meghagyattatásokat, 's a' mostani Frantzia Ministereknek Ultrák' által lejendő feltseréltetésseket kérik a' Hatalmasságoktól) éppen úgy, mint, az ő itélete szerént igen nagyon Liberalisoknak. Az Angliában fennálló két ellenkező, Ministeriális 's Antiministeriális részeket, a' Frantziaországiakkal özsze hasonlítván, az Angliai részek ellenkezését ártatlanak nevezi, minthogy ott a' fő dologra,

nézve, mindenk' megegygyeznek, 's tsak mellestlegi dolgokfelett folynak a' vételkedések. Frantziaországban pedig egészen más világ van. A' vélekedési tüzeskedés, a' két féle résznek ellenkező haszonkeresése, 's egymással ellenkező, kétféle, megrögzött és új szokásaik, oda vitték az állapotot, hogy úgy látszik, mint ha két egymással egészen ellenkező természetű népek laknának az országban.

„Azoknak, így szoll egy közönséges író, a' kik Frantziaországban a' Constitúciónak 's az azon fundáltatott szabadságnak barátjaik, oly fordulást kezdett a' dolgok' folyása venni, a' melly nékik kedves lehet. Nem valóságosult-meg a' hír sem azeránt, hogy a' Ministerek mind, sem pedig hogy Gróf Decazes maga egyedül nyugodalomra fogna menni. A' Király meg van az ők két esztendő alatt tett szolgálatjokkal elégedve, 's általjában jönnek lenni esmeri az ők felvett országlási systemájokat. Úgy látszik, hogy az utóbbi özszeesküvés történetektől fogva (mellyek eránt még eddig semmi hivatalos nyilatkoztatás közönségessé nem tétetett) néhányféle oly akadályok elhárítottak legyen, mellyek eddig a' munkába vétetett Országlási systemának ellene állottak, a' Ministeri foglalatosságok útjából, 's nem soká több oly intézetek munkába fognak vétettetni, a' mellyek már jó darab időtől fogva reménltetnek. Az armáda' organizáltatása nem soká egészen elvégeztetik. A' volt Hadi Minister' Hertzeg Feltre' intézetei az új intézetekből mind kihagyattattak, 's új és a' nép' helybehagyását megnyert intézetek vétettek-fel helyébe. A' régi armáda' tisztjei, kik mind eddig hátra hagyattattak vala, ezen új intézetek által megvigasztaltattak, minthogy az üres tisztségeket felerészint mind ők töltik-be még pedig valóságos szolgálatjoknak idejéhez való mérséklés szerént. Így, azon

panaszok is nem soká elfognak hárittatni, mellyek a' sok szolgált tiszteknek félzsoldra lett tétetetéséből vették származásokat. Az is a' felvett intézetek közzé tartozik, hogy igen öreg tisztek ne vétessenek-fel valóságos szolgátra. A' Generálisokra nézve 55 esztendőök határozattak; ennél idősebb egy se' tehet valóságos szolgálatot.“ — A' Királynak egy legújabb rendelése szerént, a' General-Lajtnántok' száma háborus időben 150-ra, és a' General - Májoroké 260 - ra; békességes időben az elsőké 80-ra az utolsóké 160-ra határoztatván, minthogy az eddig való Generálisok' száma ennél többre telik: ezen tekintetből az 1821-dik esztendő előtt semmi új Generisok nem fognak neveztetni.

N é m e t O r s z á g.

A' Göttingai veszekedés' kimeneteléről így ir onnét egy (mint látszik) nem Hannoverai születésű tanuló: —“

„Aug. 2 - dikán reggel megérkezett hozzánk (*Vitzenhausenbe*) a' Kir. Biztosságtól az a' válasz, hogy véllünk alkudozásba botsátkozni nem fognak, hogy mi a' régularis katonaság ellen nagyot vétettünk, hogy Göttingába, dolgunk' további meg-visgáltatása végett haladék nélkül térjünk vissza, 's hogy a' katonaság Göttingában tovább is meg fog maradni örizeten. Vévén a' tanulók ezen választ, azonnal tanátsot tartottak, és azt végezték, hogy *Göttingából* minden idegen országi tanulók eltávozzanak, 's Göttinga két esztendeig rossz hirben maradjon. Mi ehezképpest elbutsuztunk; különkülön minden lakosnak a' háza előtt egyegy *Vivátot*, 's a' piatzon az egész polgárságnak is egygyet kiáltottunk, 's az után onnét útnak indulván a' tisztviselők 's a' lakosoknak nagy része által a' város' határáig elkisértettünk. *Göttingába* még ezen estve (Aug. 2 - dikán) visszaérkeztünk, de, minekutánna mindent jól meg-

fontoltunk volna, úgy itélünk, hogy itt telyességgel meg nem maradhatunk, mivelhogy nagyon sok nyughatatlanok találtatnak, kik az itt lévő Királyi Biztosnak Tanátsos *Falke* úrnak még azon estve is, mellyen visszaérkeztünk, *perreatot* kiáltottak; 's az ily történetek között megtörténik gyakran, hogy a' legártatlanabb ember is kedvetlen környülállások közzé keveredik.

Augustus' 4 - dikén így irtak ugyantsak *Göttingából*: — „Már sok tanulók visszatértek ide, 's a' tanítás a' rendes órákon ismét folytattatik. Hanem ezt tsak a' Hannoverai születésű ifjakról kell érteni, mivelhogy az idegenek még most is nagy részint vagy a' szomszéd vidékeken tartózkodnak, vagy pedig más *Universitásokra* mentek-el. Az egész tanuló gyülekezet valami 1200 fiatalokból állván a' lárma előtt, valami 600-ra lehet tenni azoknak számát a' kik tanulási eltökélt szándékkal vissza tértek. A' Királyi Biztos, Tanátsos *Falke* úr, egy *Publicandumot* tétetett-ki *Göttinga* utzáira, melly a' Hannoverai születésű tanulókhöz intéztetett és ezek mondatnak benne: —“

„Némely Göttingai tanuló csoportok által egy időolta elkövetett rendetlenségek, mellyek minden polgári rendszabásokat 's az elüljárókhöz tartozó tiszteletet letapodták, arra birtak bennünket (a' Hannoverai Országlószék' tagjait), hogy valamint a' semmi képpen nem menthető történetnek, úgy talám valamelly részben a' tsendesség' megháborítottójának némünémü mentségére szolgálható ingereltetésnek megvisgáltatására egy Biztosságot rendeljünk-ki, hogy azután a' dolgról ahozképpest való itéletet tehessünk. Fájdalom, hogy ezen jó célzással tétett rendelésnek oly kevés foganatja lett, hogy még ezen Biztosságunknak tulajdon parantsolatai ellen is újabb rendetlenségek követték-el, és sok jó erkölcsű 's

szorgalmatos tanulók kevés másképpen gondolkodók által eltsábítottak 's arra indítottak, hogy tanulássoknak félbeszakasztásával, drága idővesztéssel, 's szülőjük' költségének pazarlásával, innét eltávozzanak. A' Göttingai Universitas' virágzása 's ditsőssége nem a' tanulók' nagy számától, hanem inkább a' jó erköltségtől, az előljárók eránt való engedelmességtől, 's a' tanulásban való előmeneteltől van felfüggesztetve, melyre nézve mi az Universitasra nézve valóságos nyereségnek tartjuk azt, ha a' nem szorgalmatos tanulók és másoknak felingerlőji, kik az Universitas mostanában elhagyták, mind kimaradnak 's oda a' magok tanuló társaiknak fellázasztására soha vissza nem térnek is. Más felől az eránt se' kételkedünk legkissebbet is, hogy a' jelennemlévő tanulók között a' szorgalmatosok és rendszeretők, valamint az innét való születésük éppen úgy az idegenek is, semmit úgy nem ohajtanak, mint, hogy szokott tanulási foglalatosságaikra mennél előbb visszatérhessenek, a' hol már most, minekutánna a' tsendesség tökéletesen helyre állott, hogy többször semmi módon meg ne háboríttassék, a' tanulókra éppen úgy, mint minden egyéb rendű emberekre, vigyázat legyen. A' mi pedig különösen a' Hannoverai születésű tanulókat illeti, ezekre nézve meg nem engedi nekünk a' mi kötelességszerént való gondoskodásunk, hogy az ő tanulási foglalatosságaiktól való eltávozást tovább is lágymellegséggel nézhessük. Tehát minden Hannoverai születésű tanulóknak, kik az ő Felsége' alattvalóji, parantsoljuk, hogy tanulássok' folytatására, szép tsendesen 's egygyenként, legalább nem csoportosan, haladék nélkül az Universitashoz visszatérjenek, a' hol az Akadémiai Senátusra legyen bízva, hogy azoknak neveiket, a' kik engedelmeskedni nem fognak, laistromba irván, nekünk küldjék-

meg. A' ki Aug. 15 - dikéig vissza nem tér, büntetésül ezen országban soha semmi hivatalra fel nem vétettetik. Hasonló parantsolat intéztetik mind azokhoz a' tanulókhöz, akár idegenek akár honnyiak legyenek, a' kik Göttingában ezen Státusnak pénz vagy élési stipendiumát vették. A' ki ezek között Aug. 15 - dikéig vissza nem érkezik, elveszti ezen jó teteményt, 's a' többi. Költ Hannoverában Aug. 1 - ső napján."

„(Itt állanak az aláírások).

* *

Szakszoniában (a' Királyságban) a' Pöscheliána vagy valami ehez hasonló társaság nagy lármát kezdett gerjeszteni. Ennek is az a' megvakulás foglalta-el az elméjét, hogy néki embert kell feláldozni. A' tsábitó valami Kloos nevű kézmives; de *Joannes Petrus* nevet ad aláírásaiban magának. A' fészke, vagy a' gyülekezés' helye Lipsiától nem messze a' *Leisnigi* vidéken egy malomban van *Beyersdorfban*. Tsudálni lehet, hogy míg észre vették ily nagyon elterjedhetett egy illy esztelen képzelődésű társaság. Néhány százra telik már a' társak' száma. Tudományának főbb principiumai az Ó Testamentum' tartásai és az Ujnak megvetése, a' másképp' gondolkozóknak kiirtatása, az állatoknak és embereknek kinzása által való szentététődés, 's egyéb babonáskodások. Kloosnak hat *emissariusai* vagynak, kiket ő Apostoloknak nevez, 's valamint ő maga úgy ezek is falukról falukra járván, hirdetik az ő tudományát. Valami irást 's egy zsebbéli könyv formájú énekes könyvet hordoznak magoknál, melyben Schillernek 's némely más új Poétáknak énekeik találtatnak. Főbb iparkodása ezen babonás tsábitónak abban áll, hogy minden emberi érzékenységet kiolthasson az elmékből. *Beyersdorfban* Fischer nevű Molnárt 's ennek feleségét úgy elbolondította, hogy valóságos tsuda állatokká

tette őket, melly annyival bámulásra méltóbb, hogy ezek mind ez ideig, mint jó erkölcsű, ártatlan, 's a' mellett magokat jól biró emberek úgy esmertettek a' vidéken. Annyira vette őket Kloos, hogy 24 óráig térden állván az alattsemmit nem ettek nem ittak, szüntelen imádkoztak, főzött gyökerekből 's kenyérből valami áldozatformát készítettek, 's azon is szünet nélkül iparkodtak, hogy embert áldozhassanak; gyermekeket akartak elevenen eltemetni, de ebben egy's más akadályok által meggátoltattak. Az Ó Testamentumot szüntelen olvasták, 's abból némely mondásokat, mellyeket nem értettek, könyvnélkül megtanultak. — Julius 19-dikén belépik a' Molnárhoz Flor nevű bányász ember, ki az Altenhofeni iskolamester' számára lisztet akart venni; Fischerné az embert meglátván felkap egy ollót, néki szalad, 's kiáltozni kezd, hogy ördög! ördög! ki a' házból, fel kap egy simító vasat, azt a' fejihez tsapta; az után kap egy vadász kardot, azzal is megvagdálja; a' szolgáló is elé ugrik aszszonya' segítségére egy ganéhányó villával, 's Fischer maga is egy favágó fejszével — a' szegény ember magát ennyi ellen nem védelmezhetvén, szaladni kezd 's a' pajta' ajtaja előtt elájulva elesik — itt a' bolondok, látván hogy az emberáldozatot tökéletesen végre hajtják, szegénynek örvendezve néki állanak, kezeit lábait elvagdálják, fejét ketté hasítják, 's az így öszszetsonkált holt testet ott hagyják. Azután örvendezve, hogy ily nagy jót véghez vihettek, háláadó énekeket éneklettek. Mire viheti a' gyarló embert a' vallási babona 's a' fanaticusság! 's melly hasznos a' vakoskodó elméknek megvilágosítása! ennek elég nyilvánosságos példája ezen szerentsétlen történet. Nem soká világozágra jöven a' Molnár' házában elkövetett undorító tselekedet, a' bünösöket elfogták, 's vizsgálás alá vonták, kik a'

helyett, hogy tsak meg is ijedtek volna, inkább ekkor is örvendeztek. A' holt testet a' Birák elő hozatván 's néki megmutatván, azt a' gonoszok hahatálással nézték, 's örvendeztek, hogy egy ily kegyes munkát végre hajthattak. Megkérdeztvén, hogy miért ölték meg az embert, így feleltek: *Adná Isten, hogy a' kik a' mi hitünkön nintsenek, azokat mind kiirthatnók a' világból, mert azok mind ördögök.* Most már mind azokba a' falukba, a' hol ilyen eltsábított emberek lenni hallattatnak, katonák rendeltettek, 's szoros vizsgálódás vétetett munkába. Kloos ezt meghallván, futásra vette vala a' dolgot, hanem úgy hallik, hogy Miszniában megtalálták 's elfogták.

A m é r i k a.

Bolivárnak halálát hirtelik a' Curaszaói tudósítások. Azt mondják, hogy Királyi Generális Morales Calabozóba megérkezvén, minekutánna onnét a' Republikanus lakosok mind elszaladtak 's tsak néhány öregek maradtak volna hátra, ezek beszéltek néki, hogy Bolívar ott, természeti halállal meghalt legyen, 's Morales az ő testét a' földből kiásatván, a' közönséges nézésre kitétette, 's azután megégettette. — Ez a' hír már régitske; ha igaz, nem soká meg kell néki valóságosulni.

Az Északi Amerikai dolgok naponként fontosodnak. Már megérkezett a' Generális Jackson proklamátziója, azeránt, hogy miért ment-be Nyugoti Floridába, 's miért foglalta-el annak fő városát Pensacolát. Nagyon néki estek ezen proklamátziónak a' Londoni Ministerialis 's az Ellenkező újságlevelek. Egész penna háborut folytatnak felette. — Az Amerikaiak azonközben éppen ily nagy tüzzel néki estek a' hadi hajók' készítettésének. A' Floridai jó tölgyfákból egyszeriben hét lineahajók' építettéséhez kezdettek hozzá.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Magyar Országi újságleveleink méltó tisztelettel említik a' nagy tudományú 's nagy tudománya által hazája' nemzeti litteratúrájának egén sokáig tündökleni fogó érdemű Tisztelendő Dugonics András úrnak az Ajtatos Szerzet' egygoik tagjának, a' folyó esztendőben Juliusnak 26-dikán történt halálát. Etses élete' leírása így jött-ki a' Pesti újságlevelekben: —“

„Ezen derék Magyar Tudós született Szegeden 1740-ben Szent András havának 18-dik napján. Az Ajtatos Iskolák érdemes Szerzet be lépett 1756-ban Sz. András hava 17-dikén. Kiállván próba esztendejét, egészen 1774-dikig Grammatikát, Poezist, Rhetorikát, és Filozofiát tanított. Akkor Concursus által a' Nagy-Szombathi Universitásban a' Mathesis Professorává lett. Az Universitásnak Budára szállíttatásával ő is Budán, utóbb Pesten, a' Pura és Applicata Mathesist szorgalmasan tanította. Ezen díszes pályán, hol az ifjuságot nem csak a' tudományokban: hanem a' hazafüségben is nevelte, fényes utat nyitott magának a' Nemzeti Litteratúrában; mert az Algebrát és Geometriát magyar nyelven kiadta; írta a' Gyapjas Vitézeket, Etelkát, Arany Pereczeket, és pedig akkor írta, midőn az időnek viszontagságaival nagyon kellett küszködni. De győzött benne a' nemzeti lélek, és munkája a' magyar olvasást kellemetessé tette. Utóbb is a' Haza volt az ő bálványa, melynek szemelte Sajtár, a' Szittyaiak, 's egyéb munkáit, és Gyöngyösi István darabjait egybe szedve kiadta. — Illy fáradságos igyekezettel kettős úton szolgálván, 1809-dikben fogyni érzette erejét, 's azért tanító székéből nyugodalomra lépett. De ez a' böltsnek nyugodalma volt; mert itt

is a' nemzeti nyelvet gyarapította, a' mit kiadott Régi Vezérei, és Irásban hagyott Magyar Közmondásai bizonyítanak. Így lepte-meg őtet a' halál a' folyó esztendőben Sz. Jakab havának 26-dik napján Szegeden kedves szülő földén, a' hol nyugovó esztendeit töltötte. Illy ember halálát nem kell siratni; mert tiszteletes híre örökké maradandó: hanem azt kell óhajtani, hogy a' Magyarok Istene az ilyen Tanítók, Irók, és jó Magyarok számát szaporítsa!!“

B é t s (folytatás).

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott, Erdélyben Provinciális Biztossági Adjunktus Zetelakai Szabó János urat, megkülömböztett érdemeit tekintetbe vévén, minden taksafizetés nélkül Kir. Tanátsossá kinevezni.

* * *

Császár és Király ő Felsége a' Bétsben lévő Helvétziai Hitet-tartók' Consistoriumánál megüresült Superintendensi 's Consistorialis Assessori hivatalra, az ugyan ezen Hitü gyülekezet' Első Prédikátorát T. T. Hausknecht Justus urat kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

T u d o m á n y o s D o l g o k.

Néhány könyveknek neveik, mellyek mostanság a' Magyar Olvasó Közönség elejébe botsáttattak: —

1). Ungvár-Németi Tóth László Görög Versei Magyar Tolmátsolattal. Pesten Trattner János Tamás betűivel. 1818. — 8-ad rétbén. — Találtatik Eggenberger Könyváros Urnál.

2). Haszonnal mulattató Könyvtár. — A' gyönyörködtető olvasást kedvellőkért. I. Kötet. — Erköltsi Rajzolatok. A' nevezetesebb Irók munkáiból fordította Molnár András. — Kassán Ellinger István költségével, és betűjével 1818.“

— Talaltatik Pesten Eggenberger Könyváros Urnál.

3). Irást Tanító Könyv, Anglus példa szerént, melly által mind a' gyermekek, mind más személyek rövidebb idő alatt, mint az eddig szokásban lévő tanítás módja szerént lehetett, szépen írni megtanulhatnak. — Kiadta Karats Ferentz, Pesten 1818. — Talaltatik Pesten magánál a' Kiadó Urnál, József Városban, az Ősz utszában Nro. 1054, és Eggenberger, 's Kiss Könyváros Uraknál.

4). A' Nemes Székely Nemzetnek Constitutioji, Privilegiumai, és a' Jóság leszállását tárgyazó némelly törvényes ítéletei, több hiteles Leveles-tárokból egybeszedve. — Pesten Nyomtattatott Trattner János Tamás betüivel 's költségével, 1818.

5). Az Európai Manufakturák' és Fabrikák' Mesterség Miveik. — Készítette Möller János Altonai Tanító, magyarra fordította Mokri Beniamin. Pesten Trattner János Tamás betüivel, és költségével. 1818. —

6). Barátságos és ügyes Felelet azon barátságos szemügyre, mellyet Miskolczon ezen esztendőnek 2-dik havában Szerentsi Plébánus Kassai József Magyar Nyelv-tanító Könyve ellen nyomtatának. — Kassán Ellinger István Cs. Kir. priv. Könyvnyomató betüivel. 1818. — Talaltatik Eggenberger Urnál Pesten.

7). Nevezetes Utazások Tárháza. Több Tudósokkal együtt készítette, 's kiadta Kis János. — Ötödik Kötet. — Gróf Macartneynek Chinába tett Követségbeli utazása. Fordította Tiszt. Tudós Horváth Sigmund Csengeri Evang. Pred. Ur. Pesten. Nyomtattatott Trattner János Tamás betüivel, és költségével. 1818.

8). Diaetetika, vagy az egészséget fentartó, és a' betegségtől tartóztató Rendszabások. Irta, és ezen második kiadást a' Tudományos Gyűjtemény Intézete hasz-

nára ajánlja Zsoldos János Orvos Doktor, több Tudós Társaságoknak Tagja, Tek. Ns. Veszprém Vármegye' Első Rendes Orvosa, és Tábla Birája. — Pesten. Trattner János Tamás betüivel és költségével 1818.

9). A' Természet' vizsgálása. Irta Bonnet Károly a' Romai Császári, Londoni, Párisi, Petersburgi 's a' t. Tudós Társaságoknak tagja. Frantzia nyelvből Magyar Nyelvre fordította 's némelly hozzáadásokkal megbővitve kiadta Tóth Pál, Verőczei Ref. Pred. I. Dar. Pesten Trattner János Tamás betüivel és költségével 1818.

A' folyó esztendő^{*}béli meleg napoknak az 1811-beliekkel való összehasonlítása: —

Május' 1-ső napjától fogva Augustus végéig vévén, 1811-ben tsak 11-szer hágott a' meleg (a' Reamur mérőjén) 21 grádusra; 3 versben $2\frac{1}{2}$ grádusra; 6 versben 22 grádusra; egyszer, $22\frac{1}{2}$ -re; 5 versben 23-ra; egyszer, $25\frac{1}{2}$ -re; és egyszer 25-re; ezen utolsónál, a' melly Julius' 19-dikén történt, egész 1811-ben nem volt nagyobb meleg.

Ellenben a' folyó 1818-ban, Május' 1-ső napjától fogva Aug. 3-dikáig, 3 versben hágott 21 grádusra; 2 versben $21\frac{1}{2}$ -re; 6 versben 22-re; egyszer, $22\frac{1}{2}$ -re; kétszer, 23-ra; egyszer, $23\frac{1}{2}$ -re; 6 izben 24-re; egyszer, $24\frac{1}{2}$ -re; ötször 25-re; egyszer $25\frac{1}{2}$ -re; egyszer 26-ra és $\frac{1}{2}$ -re; egyszer 27-re; egyszer 27-re és $\frac{1}{2}$ -re; egyszer pedig 28-ra, a' melly Jul. 25-dikén történt. — Átaljában vévén, a' folyó 1818-ban már ötször volt nagyobb meleg, mint 1811-ben.

* * *

A' Gabona' közép ára, Magyar Ország' külömbkülömb gabonapiatzain, Julius' utolsó felében; Posonyi mérő, és Bétsi betsü forint szerént: —

Z á g r á b b a n: búza 6—7 fl., ele-

gyes 5 fl., ro's 7 fl., árpa 5 fl., zab 3 fl. 30 kr., kukoritza 3 fl.

Baján: buza 4 fl., elegyes 3 fl., ro's 2 fl., 40 kr., árpa 1 fl., 20 kr., zab 1 fl. 20 kr., kukoritza 2 fl. 40 kr.

Miskolczon: buza 5 fl. 30 kr., ro's 3 fl. 30 kr., árpa 2 fl. 15 kr. zab 1 fl. 24 kr. kukoritza 4 fl.

Pesten: buza 4—5 fl., elegyes 3 fl. 40 kr., ro's 2 fl. 40 kr., árpa 2 fl. 40 kr., zab 2 fl., kukoritza 4 fl. 20 kr.

Győrött: buza 4—5 fl. 30 kr., elegyes 3 fl., ro's 2 fl. 45 kr., árpa 2 fl. 30 kr. zab 2 fl. 30 kr., kukoritza 4 fl.

Unghváron: buza 5—6 fl. 30 kr., elegyes 5 fl., ro's 3 fl. 15 kr., árpa 2 fl. 30 kr. zab 1 fl. 30 kr. kukoritza 3 fl.

Veszprimben: buza 4 fl. 20 kr. —5 fl. 30 kr., elegyes 3 fl. ro's 2 fl. 45 kr., árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 15 kr. kukoritza 5 fl. 30 kr.

Essegén: buza 2 fl. 15 kr.—3 fl., elegyes 2 fl., árpa 2 fl. 45 kr., zab 2 fl. kukoritza 2 fl. 30 kr.

Földváron: buza 4 fl. 15 kr., elegyes 3 fl., ro's 2 fl. árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 30 kr.

Uj-Becsén: buza 3—3 fl. 30 kr., árpa 1 fl. 30 kr.

Szegeden: buza 5 fl., elegyes 4 fl. 15 kr., ro's 3 fl., árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 15 kr., kukoritza 3 fl.

Temesváron: buza 3 fl.—3 fl. 30 kr., elegyes 2 fl. 30 kr., árpa 1 fl. 52 kr., zab 1 fl. 52 kr., kukoritza 3 fl. 22 kr.

Mosonyban: buza 5 fl. 30 kr.—7 fl., elegyes 3 fl. 24 kr., ro's 3 fl., árpa 2 fl., zab 2 fl. 18 kr., kukoritza 3 fl. 30 kr.

Ó-Aradon: buza 3 fl. 30 kr.—4 fl., elegyes 3 fl., árpa 1 fl. 30 kr., zab 1 fl. 30 kr., kukoritza 3 fl.

Pétsen: buza 3 fl. 30 kr., elegyes

3 fl., ro's 2 fl. 30 kr., árpa 2 fl., zab 2 fl. 10 kr., kukoritza 3 fl.

Nagyváradon: buza 5 fl. 15 kr. —6 fl., elegyes 4 fl., ro's 3 fl. 45 kr., árpa 2 fl., zab 1 fl. 30 kr., kukoritza 4 forint.

Komáromban: buza 5 fl. 30 kr., elegyes 4 fl. 16 kr., ro's 2 fl. 57 kr., árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 20 kr., kukoritza 4 fl. 10 kr.

Nagy-Szombathban: buza 6 fl. —6 fl. 20 kr., ro's 3 fl. 36 kr., árpa 2 fl. 45 kr., zab 2 fl. 21 kr.

H í r d e t é s.

A' Királyi Magyar Udvari fő méltóságú Kamara' rendelése tzerént, a' Báró Thuguth Mária Ferentz Titkos Tanátsos úr halála által a' Kir. Koronához vissza-tért vagyonok, ugymint: 3,500 akó bor, 22 akó pálinka, 40 akó etzet, 5000 mérő külömbkülömbféle gebona, 56 mérő aszalt gyümölts, 410 font zsír, és 460 font len, ezen esztendőben September' 9-dik napján, Stiria' határszélén helyhez-tetett Milyana nevű kastélyban a' többet ígérőknek kótyavetye által eladattat-tanak.

T u d o m á n y o s H í r a d á s.

A' Deák-Magyar-Német Lexiconnak 1-ső része A—L elkészülvén, a' napokban minden Titt. Praenumeransok számára innen mindenfelé leszállittatik; annyival inkább minthogy ez a' Rész ötvenöt ár-kus lévén, magában is jó vastagságú Da-rabot tesz, 's a' második Rézszel egy Darabba nem köttethetik. Azon Titt. Praenumerans Urak, kik az Előfizetést magamnál tették le, ne terheltesse nek a' könyvet töllem elvitetni.

Márton Jó'sef,
Professor.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Augustus' 18-dikán 222²/₃ — 19-dikén 224 — 20-dikán 216 — forintot.